

FOSEN TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 17.01.2019 i Fosen tingrett, Brekstad
Saksnr.: 18-157268TVI-FOSN
Dommer: sorenskriver Leif Otto Østerbø
Saken gjelder: Tvist om rettsforlik – avvisning

Eindride Husby
Tor Haukaas
Mary-Ann Husby Haukaas
Jan-Egil Husby

mot

Indre Fosen kommune v/ordføreren

Advokat Tor Kristian Lånke

KJENNELSE

Saken gjelder gyldigheten av et rettsforlik inngått i Frostating lagmannsrett høsten 2008.

Ved stevning av 18.10.2018 innga advokat Ola Kvernes stevning på vegne av de fire saksøkerne. De krever at et rettsforlik er ugyldig. Advokat Lånke innga rettidig tilsvaer pva. saksøkte som ba om at saken avvises, evt. at saksøkte frifinnes.

Den 27.11.2018 ble det avholdt planmøte der advokatene og administrator deltok. I møtet kom det frem at det var uklarheter omkring advokat Kvernes' prosessfullmakt, herunder til å inngi stevning. I rettsmøtet ble det fastsatt frister for den videre saksforberedelse slik at domstolen først ville ta stilling til avvisningskravet. Som følge av uklarhetene rundt advokat Kvernes' prosessfullmakt ble rettens beslutninger, slik de ble protokollert fra møtet, forkynt for alle saksøkerne personlig.

Jan Egil Husby og Endride Husby ga i e-post til domstolen av 27.11.2018 uttrykk for at saken må avvises, og de har også senere gitt uttrykk for sitt syn på saken. Det samme har advokat Kvernes. Advokat Lånke har også gitt ytterligere uttalelse om avvisningsspørsmålet.

Ved brev av 10.12.2018 tilskrev retten saksøkerne særskilt om at de måtte holde seg til fristene som var satt i planmøtet. Retten mener saken er tilstrekkelig opplyst og at avvisningsspørsmålet nå kan avgjøres på bakgrunn av sakens dokumenter.

Saksøkerne har i korte trekk anført:

Rettsforliket som ble inngått i Frostating lagmannsrett 18.10.2008 er ugyldig. Advokaten som signerte på vegne av saksøkerne hadde ikke fullmakt til dette. Heller ikke vedkommende som signerte på vegne av kommunen hadde fullmakt, og saksbehandlingen i kommunen lider av slike feil at forliket er ugyldig. Forliket er i strid med offentlige interesser. Kommunen må uansett bære ansvaret og risikoen for slike omstendigheter, og gi grunnlag for oppfriskning.

Retten oppfatter saksøkerne slik at de mener vilkårene for å gå til sak er tilstede, selv om de i skriv direkte til retten også har gitt uttrykk for at saken må avvises.

Fristen for saksanlegg er overholdt. Fristen starter først å løpe fra det tidspunkt parten faktisk ble kjent med de forhold som ligger til grunn for å aksjonere. Motparten har her ignorert sin aktivitetsplikt slik at saksøkerne ikke kunne følge opp saken før.

Advokat Kvernes har nedlagt sakskostnadsoppgave med kr 39.750.

Saksøkte har i korte trekk anført:

Fristen for å anlegge søksmål i medhold av tvisteloven § 19-12 er utløpt. Saken skal derfor avvises. Det foreligger ingen tilblivelsesfeil ved rettsforliket, verken ved kommunens behandling eller i form av manglende fullmakter for de som inngikk forliket på partenes vegne.

Søksmålsadgangen er bortfalt som følge av at det er anlagt for sent. Alle de påberopte forhold har vært kjent for saksøkerne i lang tid og var bl. a. tema for korrespondanse mellom saksøkerne og kommunen tilbake i 2013 og utover i 2014. Dialogen med kommunen viser også at de var kjent med de grunner de nå påberoper som ugyldighetsgrunner.

Det er lagt ned påstand om avvisning, samt krevd erstatning for sakskostnader med kr 65.000.

Retten bemerker:

Saksøkerne har gjort gjeldende at de ikke har engasjert advokat Kvernes til å inngi stevning for Fosen tingrett. Retten tar først stilling til om advokat Kvernes hadde prosessfullmakt til å opptre på saksøkernes vegne da han innga stevning.

Fremlagte e-postutveksling mellom Husby og Kvernes i tidsrommet 10.10.2018 23.10.2018 sannsynliggjør at saksøkerne i fellesskap ga advokat Kvernes i oppdrag å forfølge saken med krav om at rettsforliket settes til side. Dialogen må oppfattes slik at saksøkerne ba om at det ble reist sak mot kommunen ved Fosen tingrett. Riktignok er dialogen delvis formulert som at det må settes frem et krav for Frostating lagmannsrett. Sammenhengen i dialogen, herunder advokat Kvernes e-post av 11.10.2018 der han skriver at han arbeidet med utkast til stevning til Fosen tingrett, må forstås slik at han ble bedt om å iverksette relevant tiltak for å komme videre. Han oversendte utkast til stevning, inkl. sisteutkastet pr. e-post 19.10.2018. Han bekreftet overfor saksøkerne at stevningen faktisk var inngitt i e-post 23.10.2018. Advokat Kvernes hadde som ledd i arbeidet med å reise søksmål også varslet saksøkte om dette ved brev av 05.10.2018. Retten mener på denne bakgrunn at advokat Kvernes hadde prosessfullmakt til å inngi stevningen fra de fire saksøkerne, jf. tvisteloven § 3-4 og § 3-5 (2). Prosessfullmakten ble senere trukket tilbake, se tvisteloven § 3-6.

Spørsmålet videre er om vilkårene for saksanlegg er oppfylt eller om saken må avvises.

Kravet i saken er at rettsforliket som ble inngått i Frostating lagmannsrett 18.10.2008 av ulike grunner er ugyldig.

Tvisteloven § 19-12 (4) angir at:

Søksmål må reises innen seks måneder fra parten ble kjent med det forhold ugyldighet er begrunnet med, eller burde ha skaffet seg kunnskap om dette. Det kan gis oppfriskning for oversitting av denne fristen etter reglene i kapittel 16 III. Etter ti år fra inngåelsen av rettsforliket kan det ikke reises søksmål om gyldigheten basert på forhold som forelå da forliket ble inngått.

Her legger retten til grunn at søksmål er inngitt på dagen 10 år etter inngåelsen av rettsforliket. Stevning anses inngitt innenfor den absolutte 10-årsrefristen for søksmål.

De anførselene saksøkerne påberoper seg for ugyldighet er knyttet til faktiske omstendigheter som i det vesentlige burde vært kjent for dem da forliket ble inngått for drøyt ti år siden. De kan ikke høres med sine innsigelser om at kommunen har en aktivitetsplikt for å opplyse saken, og særlig ikke i en situasjon hvor saksøkernes krav støtter seg på omstendigheter som det fremgår at de i alle fall var positivt kjent med i 2013 / 2014. Om dette vises til dialogen som er fremlagt mellom saksøkerne og kommunen i 2013 og 2014. Uansett har saksøkerne selv en plikt til å arbeide for å avklare evt. uklarheter, ref. at lovens frist ikke løper fra de fikk faktisk kunnskap, men fra det tidligere tidspunkt da de «burde ha skaffet seg kunnskap». Den relative fristen på seks måneder er oversett. Utgangspunkter er da at saken skal avvises.

Advokat Kvernes har tangert spørsmålet om oppfriskning som retten velger å knytte noen bemerkninger til. Dette uten hensyn til fristreglene i tvisteloven § 16-13.

Twisteloven § 16-12 (1) anses ikke aktuell og det er opplagt at saksøkerne ikke har hatt slike vansker som beskrevet i bestemmelsens andre ledd. Etter § 16-12 (3) er spørsmålet om det vil være «urimelig» å nekte saksøkerne videre behandling av saken som følge av forsømmelsen. Ved avgjørelsen legger retten særlig vekt på forsømmelsens karakter, partenes interesse i å foreta prosesshandlingen og hensynet til motparten. Avgjørelsen baserer seg på en bred skjønnsmessig helhetsvurdering der interesseavveiningen mellom partene er sentral.

I medhold av tvisteloven § 16-13 (3) må det legges til grunn at forsømmelsen i alle fall ikke inntrådte senere enn i dialogen med kommunen i 2013 og 2014. Det er således snakk om en svært langvarig forsømmelse hvor hensynet til motparten og innrettelseshensyn taler sterkt mot å gi oppfriskning. På samme måte er det viktig at alle involverte må kunne innrette seg etter et rettsforlik, og særlig når dette er lagt til grunn over tid. Det er ikke lagt vekt på at terskelen for å vinne frem med et søksmål som dette er meget høy.

Etter en samlet vurdering gis det ikke oppfriskning for fristen til å inngi stevning innen 6 måneder etter at parten ble kjent med det forhold ugyldighet er begrunnet med, eller burde ha skaffet seg kunnskap om dette.

Konsekvensen er at saken avvises.

Sakskostnader

Basert på standpunktene i stevning og tilsvær har saksøkte vunnet saken. Det gjelder selv om, i alle fall enkelte av de saksøkte underveis i prosessen bl. a. har gitt uttrykk for at saken må avvises.

Utgangspunktet er at saksøkte har krav på å få dekket sine omkostninger med saken av motparten, se tvisteloven § 20-5 (1). Verken unntakene i bestemmelsens andre eller tredje ledd, eller tvisteloven § 20-4 er aktuelle.

Advokat Lånke har nedlagt påstand om sakskostnader med i alt kr 65.000. Med bakgrunn i en stevning som er relativt lite tilgjengelig, at saken går langt tilbake i tid og at det har vært nødvendig å gjennomgå sakens materielle og prosessuelle sider gjør at retten mener kravet representerer en rimelig og nødvendig kostnad slik saken er grepet an fra saksøkersiden, jf. tvisteloven § 20-5. I tillegg er den temmelig ustrukturerte tilnærmingen saksøkerne har hatt til saken, også etter at de trakk tilbake advokat Kvernes' prosessfullmakt, egnet til å virke kostnadsdrivende for motparten.

Kravet tas til følge. Saksøkerne er solidarisk ansvarlige overfor saksøkte. Kravet forfaller til betaling 2 uker fra forkynnelse.

SLUTNING

1. Saken avvises.
2. Innen 2 – to – uker fra forkynnelse plikter Eindride Husby, Tor Haukaas, Mary-Ann Husby Haukaas og Jan-Egil Husby en for alle alle for en å erstatte Indre Fosen kommunes kostnader med saken med 65.000 – sekstifemtusen – kroner.

Retten hevet

Leif Otto Østerbø

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

